

1753 1. Beh. af Lovf. indeh. et Tillæg til Lov vedrørende Kirkesyn osv.

1754

Stikfelse, som Lovforslaget nu har, omfatter det to Gjenstande, dels den omtalte Forlægning af Kirkegaard og dels Opvarmning af Kirker. Disse to Punkter staa i et noget forskjelligt Forhold til de Bestemmelser, som bleve tagne for 12 Aarsiden ved Loven af 19de Februar 1861. I denne Lov blev der vel ikke udtrykkelig omtalt Dræning af Kirkegaard, men jeg tør dog sige, at det fra Ministeriets Side opfattedes saaledes, at en saadan Dræning af Kirkegaardene, hvor den maatte vise sig nødvendig, maatte henhøre under de Forpligtelser, der paalagdes Kirketiende-eieren med de Modifikationer, som Loven forøvrigt indeholdt. I Overensstemmelse dermed bleve ogsaa flere foreliggende Tilfælde afgjorte fra Ministeriets Side; men det viste sig, dengang dette Spørgsmaal for et Par Aar siden blev indbragt for Domstolene, at disse havde en anden Mening om, hvad der kunde lægges ind i Loven af 19de Februar 1861, saaledes som denne nu engang var affattet. Som Følge deraf kunde der fra Ministeriets Side ikke længere følges den samme Vej som hidtil, med mindre en udtrykkelig Bestemmelse i saa Henseende optoges i Lovgivningen, og det kan efter Ministeriets Opfattelse ikke negtes, at der af og til forekommer Tilfælde, hvor der virkelig kunde være stærk Opfordring til at faae gjort Noget, hvor nemlig Kirkegaardsjorden befinder sig i en saadan Tilstand, at det ikke blot bliver besværligt at passere den ved Begravelsen, men hvor ogsaa selve Gravens Tilstand ere af den Bestaffenhed, at det i det Mindste for Manges Følelser frembyder noget høist Anstødeligt. — Hvad derimod angaar den anden Opgave, som Lovforslaget stiller sig, da er den kommen frem paa Grund af stærke Udtaleser fra mange Sider i Folkethinget om det faare Onstelige i mere almindeligt at kunne opnaa det heromhandlede Gode, og det lader sig jo heller ikke negte, at der vel meget ofte er talt Trang til Opvarmning af Kirkerne. Mange i det høie Thing ville i høiere Grad end jeg have en bestemt Erkendelse og Følelse af en bestemt Grindring om den uhyggelige Tilstand, hvori Landsbykirkerne kunne være i kolde Vintere, en Tilstand, der ikke alene maa indvirke paa deres Stemning, der komme i Kirken, men ogsaa — det kan ikke betvivles — med Nødvendighed afholde en stor Del af Menigheden fra overhovedet at komme i Kirken om Vinteren. Imidlertid var dog dette Punkt, hvad jeg strax antydede, stillet noget anderledes i Loven af 19de Februar 1861 end Spørgsmaalet om Kirkegaardes Afstivning. Hvad det sidste Punkt angaar, blev det nemlig, som sagt,

opfattet af Ministeriet saaledes, at Loven ligefrem hjemlede en saadan Forpligtelse for Kirketiende-eieren, medens det derimod efter Domstolenes Opfattelse ikke kan siges at være Tilfældet. Hvad derimod Opvarmning af Kirkerne angaar, da var der allerede en Bestemmelse derom i Loven af 19de Februar 1861, der siger, at Kirke-eieren ikke maa lægge Hindringer i Veien for, at Opvarmning kan finde Sted, men uden at der er paalagt ham nogen positiv Forpligtelse i saa Henseende. Lovforslagets Bestemmelse er altsaa et yderligere Skridt paa den Vej, der er betragtet i denne Lov, et Skridt, som vel ikke kunde være uden Betænkelighed. Det er jo nemlig ganske vist, at Kirketiende-eieren i flere Henseender er noget mislig stillet. Man kan ikke bestemt eller ensidigt fastholde nogen af de tvende modsatte Opfattelser, som af og til gjøre sig gjældende; man kan ikke sige, at, da det er Kirkens Tiende, er det en Selvfølge, at Alt, hvad der kan tjene Kirken til Gode, maa tilveiebringes for denne Tiende, da det jo er til det Formaal, i den Mand og med den Hensigt, at den overhovedet er kommen frem; thi det er jo ganske vist, at man i Aarhundreders Løb har opfattet Sagen anderledes, og har ladet Tienden være Gjenstand for Handel og Vandel, saaledes at den ved Kjøb, ja ved dyre Kjøb kan være kommen i Privates Besiddelse. Men paa den anden Side kan man ikke negte, at Lovgivningen ogsaa viser, at man har opfattet det saaledes, at Giendomsretten over Kirketienden dog ikke skulde være absolut beskyttet mod saadanne Paalæg, som i Tidernes Løb have vist sig at være paatrængende nødvendige. Der er altsaa et Spillerum mellem, hvor Meget og hvor Lidt man skal gjøre i denne Henseende. I 1861 fandt man, at den Forpligtelse, der var bleven paalagt, var for stærk, og der kan nu efter Forløbet af en hel Snes Aar eller derover ogsaa være nogen Betænkelighed ved at komme med et Tillæg til denne Lov. Paa den anden Side kan det imidlertid ikke negtes, at der kan fremtræde en saa stærk Følelse for og Trang til ogsaa ad denne Vej at fremkalde en livligere og mere levende Bemyttelse af Kirkerne, at jeg tror, det kan forsvares, at paalægge denne Forpligtelse, naar dens Omfang begrænses paa en hensigtsmæssig Maade, og navnlig naar den samme Bemyndigelse bevares, som Ministeriet havde ifølge Loven af 1861 til overhovedet at kunne gribe ind, hvor Forholdene maatte medføre, at Byrden efter den hele Stilling vilde blive for besværlig for de paagjældende Ciere. Det er disse Betragtninger, der ogsaa have ledet til, at der er gjort Indskrænkninger i det oprinde-